



Bilten #3

za period septembar-decembar 2020. godine.

Udruženje "Ženske studije i istraživanja" (ŽSI) je nestranačko, samostalno udruženje koje proučava, istražuje, unapređuje i poboljšava društveni položaj žena.

Izborna skupština ŽSI

Održana 19.9.2020. u prostorijama „Iz kruga Vojvodina“, N. Sad. *Savić* je podnela Izveštaj za protekli period, *Bašaragin* Plan rada ŽSI za 2021, usvojeni su osnovni dokumenti: Strateški plan 2020-2025, Antikorupcijski kodeks, Etički kodeks (izradile *Savić*, *Bašaragin*, *Dokmanović*, *Timotić*). *Radojević* je saopštila rezultate istraživanja "Šta žene od 65+ (ne) mogu u Srbiji danas?" na osnovu upitnika.

Feministički diskusioni kružok (FDK)

[FDK](#) je prostor za zajedničko promišljanje važnih pitanja koja nas zaokupljaju, a u cilju uvećanja kolektivne moći i političke snage feminističkog pokreta. *Ženske studije i istraživanja* i *Žene u crnom* organizovale su FDK 20.9.2020, u prostorijama ŽUC-a u Beogradu, u povodu 60 godina rada i 80 godina života *Svenke Savić*, uz video zapis (*Fahrudina Kladničanina*) o njenom doprinosu u zasnivanju feminističke prakse i teorije u Srbiji, naročito kada je reč o jeziku i rodu. *Savić* je govorila o osnovnim kriterijima za pisanje istorije ženskih studija u Srbiji, *Bašaragin* o ŽS u Subotici (1998-2001).

[FDK](#) u N. Sadu organizovala su: ŽSI, „Iz Kruga... Vojvodina“ i ŽUC, Beograd 19.11.2020. u prostorijama Iz kruga... Vojvodina. Program je obuhvatio projekciju video zapisa „Svenka“ i prikaze novih knjiga: „Istraživanje o

reproduktivnim i radnim pravima žena u Srbiji“ predstavili/e su *Staša Zajović*, *Anđelija Vučurević* i *Lino Veljak*, a „Peču“ *Fahrudin Kladničanin*.



Događaj je potvrdio da su feministički susreti licem u lice nezamenljivi i da treba da ostanu i opstanu kao vid obrazovnog (i drugog) procesa.

["Standardizacija rodno osetljivog jezika: prilog feminističkoj lingvistici"](#)

Izlaganje *Savić* i *Marjane Stevanović*, na Međunarodnoj naučnoj konferenciji Jezik, književnost, priroda (Language, literature and nature) na Fakultetu za strane jezike, Alfa BK univerzitet, 25. i 26.9.2020. godine u Beogradu.

Dan starijih osoba, 1. oktobar

ŽSI su obeležile Međunarodni dan starih osoba [tekstom](#) *Savić* „Šta žene od 65+ (ne) mogu u Srbiji“ objavljenom na Portalu građanske Vojvodine *Autonomija*. Autorka je podsetila na potencijale starijih žena u društvu danas i istakla: „... kreativni proces ne zavisi doslovno i direktno od starosne dobi, već mnogo više od individualnih kapaciteta. Zato primeri govore samo za sebe. U slučaju uspešnog ostvarenja u profesiji, žene brišu razliku između profesije i hobija – doživljavaju samo jedno: profesiju s ljubavlju. Ovaj rezultat u starosti dokaz je onoga što su osnovni



Bilten #3

za period septembar-decembar 2020. godine.

principi rodni i ženskih studija kod nas i u svetu – postići visok procenat visokoobrazovanih žena u društvu jeste siguran način da se izmene patrijarhalna shvatanja u mnogim smerovima, pa i u smeru poimanja stare žene.”

Radojević je dala [intervju](#) Slađani Milačić novinarki Dnevnika o rezultatima istraživanja “Šta žene od 65+ (ne) mogu u Srbiji”.

„Starost u reklamama: ejdžizam, rod, obrazovanje“

Na međunarodnoj naučnoj konferenciji „Interkulturalnost u obrazovanju 2020“ u organizaciji Pedagoškog zavoda Vojvodine (3.10.2020), Bašaragin i Savić predstavile su istraživanje pod nazivom „Starost u reklamama: ejdžizam, rod, obrazovanje“ i zaključile: „Ejdžizam i seksizam prisutni su u sadržaju i načinu oblikovanja reklamne poruke“, te da je „starost društveni konstrukt patrijarhalnog društva koji treba da menjaju mladi.”

Promocija knjige „Svenka Savić: Između baletske i jezičke igre“

Održana 8.10.2020. u centralnoj zgradi Univerziteta u Novom Sadu urednice Ivane Antonić sa projekcijom filma „Svenka“ (video zapis Fahrudina Kladničanina).

„Upotreba rodno osetljivog jezika u časopisu Ženski pokret“

Rad Bašaragin na međunarodnom naučnom skupu „Časopis Ženski pokret (1920–1938)“ od 7-9.10.2020. godine, povodom obeležavanja 100 godina od osnivanja časopisa u organizaciji Instituta za književnost i umetnost, Beograd.

Neophodno je uključiti dijahrona istraživanja upotrebe ROJ-a na empirijskom materijalu ne samo feminističke literature, već i na ostalim pisanim vidovima javne i službene upotrebe srpskog (srpskohrvatskog) jezika kako bi se ROJ normirao (standardizovao) u službenoj i javnoj upotrebi.

Drugi konsultativni sastanak „Istorija ženskih studija u Srbiji“

Na temu istorije ženskih studija u Srbiji tri organizacije: ŽSI iz N. Sada, Centar za ženske studije i Studijsko istraživačka grupa za rodnu ravnopravnost i javne politike IDN iz Beograda organizovale su II konsultativni sastanak u Beogradu (30. 10. 2020) na Fakultetu političkih nauka.

Sastanak onlajn je vodila Zorica Mršević (IDN), učesnice: Daša Duhaček, Svenka Savić, Margreta Bašaragin, Vera Obradović (u prostoru FPN), a Mirjana Dokmanović, Nađa Bobičić, Nađa Duhaček, Dragana Popović, Nada Sekulić, Mirela Šantić, Hristina Cvetinčanin Knežević, Ivan Milenković, Lara Končar, Ankica Šobot preko zuma.

Zaključeno je da će sledeći sastanak organizovati ŽSI u Novom Sadu.

„Onlajn ženske studije“

ŽSI je zajedno sa Akademskom inicijativom „Forum 10“ iz Novog Pazara realizovalo program „Onlajn ženske studije“ (Online Women’s Study Program) od 7-28.11.2020, uz finansijsku podršku Ambasade Švedske u Srbiji.

Opšti cilj programa je „podrška i poboljšanje teorijskih modela koji afirmišu razlike i mogućnosti otpora, političkog delovanja protiv



Udruženje
„Ženske studije i istraživanja“
Novi Sad

Bilten #3

za period septembar-decembar 2020. godine.

društvenih praksi diskriminacije i isključenosti, kao i unapređenje feminističke metodologije sa posebnim fokusom na razvoj kritičkog mišljenja i razumevanja ljudskih i prava žena”.

Učestvovaloukupno 10 predavača/ica (Svenka Savić, Margareta Bašaragin, Staša Zajović, Jadranka Rebeka Anić, Misala Pramenković, Zilka Spahić-Šiljak, Sabina Talović, Banina Muderizović, Alma Junis i Fahrudin Kladničani); dodeljeno ukupno 46 sertifikata polaznicama iz Novog Pazara, Beograda, Kraljeva, Novog Sada, Žablja, Prijepolja, Priboja, Raške, Tutina i drugih gradova u Srbiji. Polaznice su pozitivno evaluirale rad.

U okviru [prvog modula](#) predavale su: *Savić* „Istorija ženskih studija u Republici Srbiji: 1991-2020” i *Başaragin* “Osnovne feminističke metode” (7.11), a u okviru [drugog modula](#) *Başaragin* „Rodno osetljiv jezik u službenoj upotrebi: metod interseksionalnosti” (14.11).



ROJ ne podrazumeva samo doslednu primenu ženskog gramatičkog roda prilikom imenovanja ženskih osoba, njihovih zanimanja ili titula, već obuhvata i načine na koje se jezik koristi radi otklanjanja raznih vidova diskriminacije u jeziku, ali i one koje doprinose većoj vidljivosti žena i njihovom doprinosu društvu, nauci, kulturi i sl.

[Brošura „Znamenite Jevrejke Subotice“](#) (20.11.2020)



Nova brošura *Başaragin* rezultat je rada na istoimenom projektu koje je ŽSI realizovalo uz finansijsku podršku Grada Subotice. Cilj projekta je prikupljanje, istraživanje i publikovanje životnih priča 10 znamenitih Jevrejki koje su živele i/ili radile u Subotici tokom 20. i 21. v: Tereze Šreger, dr Lenke Reves rođ. Kraus, dr Margite Hercl, dr Jolande Hojman, Jelisavete Alajn, Ide Sabo, dr Vere Zdravković rođ. Šrajber, Eve Ras, Mire Adanja Polak i Sonje Licht. „Brošura je doprinos interkulturnom dijalogu u višekulturnoj i višenacionalnoj sredini kroz istraživanje i promovisanje kulturno-istorijskih vrednosti doprinosa znamenitih Jevrejki Subotice rođenih tokom poslednjih 150 godina (1863-1947).”

Bilten #3

za period septembar-decembar 2020. godine.

Međureligijski kalendar 2021.

Nastavljena je dugogodišnja saradnja sa autorkom *Marijanom Ajzenkol*. Kalendar za 2021. promovise projekat ŽSI „Šta žene od 65+ (ne) mogu u Srbiji danas?“.



Ženski rokovnik 2021.

Ženski rokovnik 2021. sa Pokrajinskim sekretarijatom za socijalnu politiku, demografiju i ravnopravnost polova ostvaren je „prema ideji prof. dr Svenke Savić iz Udruženja „Ženske studije i istraživanja“, a povodom 60 godina Univerziteta u Novom Sadu“.



„Rodno zasnovano nasilje u doba COVIDA-19“

Bašaragin je prisustvovala onlajn razgovoru u organizaciji Centra za Ženske studije, Beograd (22.12.2020) i zaključila:

... ni jedno istraživanje nije posvećeno položaju starijih žena (i muškaraca), posebno onih u domovima koje su tokom vanrednog stanja trpele i još uvek trpe sistemsko nasilje (i diskriminaciju). Više od 9 meseci im je kretanje ograničeno na prostor doma, a kontakt sa vanjskim svetom i porodicom i prijateljima sveden na kratku primopredaju lekova i potrepština u zakazano vreme i telefon i internet. Na žalost, ne postoji organizovana akcija da se ovom sistemskom nasilju stane na put.

Saradnja

U okviru projekta „Šta žene od 65+ (ne) mogu u Srbiji danas?“ ostvorena je saradnja sa: Ženama u crnom, Beograd; Smiljanom Milinkov, Filozofski fakultet, UNS, Žurnalistika; Kancelarijom Pokrajinskog zaštitnika građana; Pokrajinskim sekretarijatom za socijalnu politiku, demografiju i ravnopravnost polova; Iz Kruga Vojvodina; Ljubicom Milosavljević, Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta, BU; Centrom za ženske studije, Beograd; Gradskom bibliotekom, Novi Sad; Evom Dolar Bahovec, Filozofski fakultet, Univerzitet u Ljubljani; Sanjom Kojić Mladenov, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad.

Usavršavanja članica tima

U ŽSI se posebna pažnja poklanja usavršavanju članica.

*Bašaragin*je učestvovala na:

1. onlajn treningu „Monitoring i evaluacija putem tehnike - Najznačajnija promjena“ u organizaciji EIŽ (26-27.10.2020), voditeljice Mirela Alagić i Ana Dragila;



Udruženje
„Ženske studije i istraživanja“
Novi Sad

Bilten #3

za period septembar-decembar 2020. godine.

2. na četvrtoj konferenciji [Ženska platforma za razvoj Palić 2020: Feminizam. Pobuna. Promena](#) (20-22.11.2020).

Radojević je učestvovala na:

3. onlajn seminaru „[I vjernice i građanke](#)“ koji je organizovala EIŽ (16-20.11.2020), voditeljke seminara bile su Rebeka Anić i Zilka Spahić Šiljak;

4. Stekla sertifikat na specijalističkom 10-tomesečnom programu „[Upravljanje regionalnim razvojem kroz EU fondove](#)“ Univerziteta Educons, S. Kamenica, u organizaciji Fonda „Evropski poslovi“ AP Vojvodine uz podršku Pokrajinske vlade (februar-decembar 2020).

Sajt ŽSI

Petrović je putem email-a u novembru obavestila srodne organizacije o novom [sajtu](#) i [fejsbuk](#) stranici ŽSI.

Na sajtu se nalazi: 76 [knjiga](#) besplatnih za preuzimanje, 52 [prikaza](#) knjiga, 31 [akademski radovi](#) na temu roda i rodne ravnopravnosti, 52 [publikacije na temu Starost](#), 8 publikacija na temu roda i rodne ravnopravnosti iz regiona, 13 foto galerija i 29 videa o aktivnostima ŽSI.

Petrović je kreirala [Youtube kanal ŽSI](#) i postavila filmove: *Naučnice u društvu* i *Propovednica*.



Svenka Savić

Margareta Bašaragin



Tatjana Radojević

Kladija Petrović

Bilten pripremila:

Tatjana Radojević sa saradnicama tima

Ženske studije i istraživanja

21000 Novi Sad, Bulevar vojvode Stepe 107

www.zenskestudije.org.rs